

Aktuality

Dňa 4. 7. 2015 sa uskutoční „Stretnutie rodákov obce Liptovská Štiavnica“...

strana 3

Publicistika

Kúpačka! Tá bývalá dnes už vari neexistuje. To všetko odviaľ čas...

strana 5

Škola

Ak svojim deťom vyberiete nesprávny krúžok, bude ich to oberať o energiu...

strana 8

ŠTIAVNICKÉ TO I TO

ČASOPIS OBCE LIPTOVSKÁ ŠTIAVNICA

toito.liptovskastiavnica.sk

ROČNÍK XVII, ČÍSLO 1

APRÍL 2015

NEPREDAJNÉ

Editoriál

Janka Kamhalová

Tak a je tu! Nová jar už klope na dvere. Zima bola taká, aká bola, na tom už nič nezmeníme. Dôležité je, že príroda sa prebudí, tráva zazeleňuje, kvety a stromy rozkvitnú, kuriatka vyliahnú, vtáčatá budú veselo štebotať, čo sa zaseje, vzklíči a slnko vleje do nás novú energiu a silu. Nevie ako vy, ale ja pokladám každú jar za malý zázrak prírody.

S príchodom jari každého z nás čaká aj veľké upratovanie. Doma, v záhradke, na dvore. Nechcem radiť, aký čistiaci prostriedok na okná je najlepší, ani akých nových pomocníkov ponúkajú v supermarketoch. Mám na mysli úplne iné upratovanie. Upratovanie v každom z nás.

Všimli ste si ako sa veľa vecí zmenilo? Bohužiaľ, nie k lepšie-

mu. Koľko je okolo nás nešťastných ľudí, smutných osudov, stresu, nevraživosti, závidi, neprajnosti... Možno si povieť, že je to staré ako ľudstvo samo, že to tu bolo odjakživa. Nikdy to však nebolo také vypuklé ako dnes. Priniesla to so sebou „nová doba“. Žijeme v súčasnosti a bytostne sa to dotýka každého z nás. Nikto nie je dokonalý, každý máme svoje prednosti i nedostatky. Bolo by teda dobré, začať u seba. Upratať a vymiesť zo seba všetko „zaprašené“, zlé, horké, všetko to, čo neprospeje nám, ani nášmu okoliu. Zasadme si do srdca lásku, úctu, porozumenie, záujem o toho druhého. Som presvedčená, že dobro, ktoré v nás vzklíči prinesie radosť a pohodu nielen nám.

Privítajme novú jar s čistou myšliou, s dobrou vôľou a určite sa to podarí! Myslím, že za pokus to stojí a tak Vám, moji milí, prajem, aby sa to naše „upratovanie“ podarilo a aby sa ten jarný zázrak udial nielen v prírode, ale v každom z nás...

Zo zasadnutí OZ

Schválená rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci

Zasadnutie obecného zastupiteľstva obce Liptovská Štiavnica sa konalo dňa 21. 01. 2015.

Rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci

Ing. Mikunda (SSE) predniesol ponuku rekonštrukcie verejného osvetlenia v obci. Služba bude poskytovaná na základe zmluvy, v zmysle ktorej sa SSE bude starať o verejné osvetlenie (VO). Návrh na realizáciu sa Ing. Mikunda zaviazal vypracovať do konca januára 2015.

Rôzne

Prejednané skutočnosti:

- Žiadosť o vyjadrenie stanoviska k budúce- mu stavebnému povoleniu pre stavebníka

Martina Konečného, Ružomberok – Biely Potok. OZ súhlasilo s predbežným zámerom stavby rodinného domu na parc. CKN č. 2193 v k. ú. Liptovská Štiavnica a následným uložením inžinierskych sietí do komunikácie parc. CKN č. 3740 k. ú. Liptovská Štiavnica na vlastné náklady žiadateľa...

- Anna Slanicayová, Liptovská Štiavnica – žiadosť o informácie. Obec nebude budovať inžinierske siete, schválila postupnosť lokalít budovania IBV (vybavenosť inžinierskymi sieťami). Pre rok 2015 sú to cesta Ulica Poza drevenice, Ulica Ponad ihrisko. Pre rok 2016 o určení lokalít, v ktorých by sa obec zapojila do vybudova-

nia inžinierskych sietí, rozhodne OZ obce pri tvorbe rozpočtu na rok 2016.

Ďalšie zasadnutie obecného zastupiteľstva obce Liptovská Štiavnica sa konalo dňa 11. 02. 2015.

Rekonštrukcia verejného osvetlenia schválená

OZ schválilo zámer vyhlásiť verejné obstarávanie - zabezpečenie prevádzky VO podlimitnú zákazku na služby VO v obci Liptovská Štiavnica, ktorej predmetom je komplexné zabezpečenie prevádzky sústavy VO na požadovanej technickej úrovni vrátane dodania energií a ostatných služieb

Pokračovanie na str. 2

Rekonštrukcia ZŠ a MŠ sa na jeden rok oddiali

Pokračovanie zo str. 1

potrebných pre zabezpečenie služieb osvetlenia obce Liptovská Štiavnica okrem lokality Ulice Drevenice a Kľučiny v požadovanom rozsahu a kvalite v súlade s normami STN.

OZ na základe ponuky SSE „Rekonštrukcia VO“ v obci Liptovská Štiavnica, ktorá je prílohou uznesenia súhlasí s variantom 1b kus za kus v počte 73 + doloženie svietidiel v kritických miestach. Predpokladaná cena služby by 610,80/mesiac, na obdobie desať rokov.

Rekonštrukcia ZŠ a prístavba MŠ

Momentálne je všetko pripravené (aj prekontrolované) na súťaž, kde jediným výberovým kritériom je cena, pričom obchodnú súťaž riadi p. Rumanovský Alexander. Celú situáciu však zmenila výzva MŠ SR. Na základe vypísanej výzvy MŠ SR na rozšírenie, prestavbu a prístavbu materských škôl bolo umožnené čerpanie finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu. Starosta obce informoval poslancov, že táto výzva sa týka skôr obcí, ktoré plánujú rozšíriť existujúcu kapacitu MŠ, resp. prístavby formou modulov. Obec L. Štiavnica má pripravenú projektovú dokumentáciu na murovanú stavbu, a preto na túto výzvu nebude reagovať. Počas získavania informácií cez MŠ SR obci bolo odporučené počkať na nové rozpočtové obdobie rokov 2014-2020, kedy je predpoklad, že už v roku 2015 bude zverejnená výzva na výstavbu murovaných MŠ a v prípade úspechu by sme s EÚ mohli získať 95 % predpokladaných nákladov na výstavbu MŠ, čím by obec ušetrila vlastné zdroje. Týmto návrhom poslanci OZ rozhodli počkať na výzvu a v

Pozvánka na brigádu

Tak ako po iné roky tak aj tohto roku chceme zorganizovať **brigádu na miestnom cintoríne**. Brigáda sa uskutoční dňa **11.4.2015 so začiatkom o 9,00 hod.** Počas brigády vyčistíme a skrášime spoločné priestranstvá. Na túto brigádu bude potrebný väčší počet spoluobčanov, preto chceme pozvať mužov, ženy ale aj mládež, aby sa brigády zúčastnili v čo najväčšom počte. Prosíme brigádnikov, ktorí sú ochotní prísť pomôcť, aby si so sebou priniesli hrabličky, sekeru popri prípade metlu a lopatu. O občerstvenie a dobrú náladu sa postará starosta obce.

prípade neúspešnosti čerpať vlastné zdroje. Jedinou nevýhodou tohto riešenia je odloženie realizácie stavby o jeden rok.

Rôzne

Prejednané skutočnosti:

- OZ súhlasilo so zorganizovaním akcie „Stretnutie rodákov obce Liptovská Štiavnica“ v termíne júl 2015, finančné prostriedky obce 3000 €, akciu organizovať 1x za 5 rokov.
- 2. rozpočtové opatrenie – úprava vo výdavkoch +3000,-€ (stretnutie rodákov)
- Preteky gazdovských koní v januári boli vydatou akciou.
- Miroslav Bartoš - stavebné povolenie na stavbu dvoch rodinných domov v časti ulica Nová za rodinným domom rodiny Kováčikovej, SSE vybudujú elektrické vedenie na vlastné náklady.
- Počas kalamity potrhaných 22 polí miestneho rozhlasu - už opravené, náklady cca 1620 €
- Žiadosť Etely Mackovej súp. č. 326 – obec navrhované riešenie neschvaľuje, avšak ani nemôže zamietnuť (neprijaté uznesenie OZ). Počas diskusie poslanci OZ prejavili názor, že navrhované riešenie je z pohľadu architektonického riešenia krok späť (vraciam sa k riešeniu spoločných dvorov, kde jedna prístupová komunikácia bude slúžiť ako prístup k 4 resp. 3 rodinným domom). Vyhotoveniu geometrického plánu ani rozdeleniu predmetných parciel obec nevie zabrániť, tak ako to nemohla urobiť v tesnej blízkosti pozemkov (tri rodinné domy na spoločnej prístupovej ceste).
Čo sa týka inžinierskych sietí obec informovala vlastníkov dotknutých nehnuteľnosťami, že predmetnú lokalitu výškovo premeria v priebehu roka 2015 a až následne sa rozhodne čo ďalej. Obec Liptovská Štiavnica v danej lokalite s IBV nebude súhlasiť, pokiaľ nebudú privedené všetky inžinierske siete (voda, kanál, elektrická energia).
- Referendum – obec bola na 15. mieste v okrese v účasti. Účasť v našej obci

bola 37,0 %.

Ďalšie zasadnutie obecného zastupiteľstva obce Liptovská Štiavnica sa konalo dňa **11. 03. 2015.**

Na zasadnutí sa prejednávalo **odkanalizovanie ulice Poza drevenice** – napojenie na existujúcu kanalizáciu, ktorej vlastníkom je firma X-TEAM Slovakia, s.r.o., Liptovská Štiavnica. Starosta obce privítal manželov Róberta a Martinu Pavelkovcov, ktorí podali informáciu o existujúcom stave.

Pavelka Róbert (keďže ide o jeho vlastníctvo), navrhoval kompenzáciu a súhlasil za podmienok:

1. jednanie s VS, a. s. Ružomberok, aby vypadlo zo zmlúv stavba ATS stanice.
2. Stretnutie s 13 vlastníkmi pozemkov, ktorí budú v budúcnosti napojení na novovybudovanú kanalizačnú sieť, ktorá by mala byť napojená na súkromnú kanalizačnú sieť Róberta Pavelku.

Stretnutie rodákov

Obecné zastupiteľstvo prejednávalo termín konania a program stretnutia.

Dátum: 4.7.2015, hudobná skupina, guláš, grilovanie mäsa,

Program:

- 10.00 hod. - slávnostná sv. omša
- 11:00 hod. - 13:00 hod. stretnutie s rodinami a s predstaviteľmi obce
- 13:00 hod. - 14:00 hod. príhovory, kultúrny program ZŠ
- 14:00 hod. - 16:00 hod. Kysucký prameň
- 16:00 hod. - 19:00 hod. posedenie pri víne a guláši
- 19:00 hod. - 24:00 hod. tanečná zábava (Mito Bomba)

Rôzne

Prejednaná skutočnosť:

- Žiadosť Heliodora Flocha, Ludrová na vydanie súhlasného stanoviska obce Liptovská Štiavnica s využitím par. č. 2192 v k. ú. Liptovská Štiavnica na stavebné účely. OZ súhlasilo s využitím par. č. 2192 v k. ú. Liptovská Štiavnica na stavebné účely.

Z matriky obce

V roku 2014 sa narodili

Macková Karolína, Nová 303/65
 Šanobová Daniela, Hore bránou 88/11
 Murín Marián, Hlavná 20/37
 Baďová Eliška, Na ohrady 105/12
 Mäsiar Adrián, Hore bránou 143/21
 Hrabušová Anežka, Hore bránou 134/12

V roku 2014 zomreli:

Hrabuša Miroslav, Nová 300/62, 52 r.
 Flochová Kamila, Nová 273/35, 86 r.
 Ondrejková Klaudia, Hlavná 28/56, 81 r.
 Mastiláková Magdaléna, Hlavná 22/41, 78 r.
 Hrabuša Ján, Stará 158/37, 72 r.
 Uhrina Stanislav, Nová 274/36, 50 r.
 Otiepková Emília, Stará 203/87, 82 r.

Hospodárenie Obce Liptovská Štiavnica za rok 2014 (v €)

	Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Skutočnosť k 31.12.2014
Bežné príjmy:	350 507,00	382 052,91	383 642,51
Kapitálové príjmy:	137 085,00	0,00	3 000,00
Príjmové finančné operácie:	0,00	36,72	36,72
Príjmy spolu:	487 592,00	382 089,63	386 679,23
Bežné výdavky:	311 704,00	347 925,30	341 031,92
Kapitálové výdavky:	151 585,00	12 489,00	15 488,78
Výdavkové finančné operácie:	0,00	0,00	0,00
Výdavky spolu:	463 289,00	360 414,30	356 520,70

Výsledok hospodárenia: **30 158,53 €** (rozpočtový) **ný fond tvorí 136 783,77 €.**

Obec Liptovská Štiavnica mala k 31.12.2014 na svojich účtoch spolu **174 549,76 €**, z toho rezerv- **Účet Školskej jedálne pri ZŠ Liptovská Štiavnica 385,37 €.**

Obec Liptovská Štiavnica k 13. 3. 2014 voči fyzickým osobám eviduje pohľadávky vo výške **30,32 €** (nedoplatok TKO).

Doplatok za TKO rok 2014 obec vyberá od 1. 1. 2015.

Obec Liptovská Štiavnica má k 9. 3. 2014 na bežnom účte obce **67 472,85 €**, na bežnom účte ZŠ **14 437,65 €** a na účte rezervného fondu **136 783,77 €.**

Postrehy starostu obce

Pripravujeme Stretnutie rodákov obce

Dušan Lauko

Vážený spoluobčan, ako obvykle po končiacej zime sa vám chcem prihovoriť témami, ktoré by mohli rezonovať v najbližšom období. Končiaca zima a s ňou odchádzajúci sneh nám začínajú ukazovať rôzne časti posypového materiálu a možno aj nejaký ten odpad na našich komunikáciách. Bývalo dobrým zvykom tejto obce, že s príchodom prvých jarných dní si majitelia nehnuteľností začali robiť poriadok pred svojimi domami. Aj dnes by som vás na túto činnosť vyzval, aby sme dedinu takýmto spôsobom skrášlili. Samozrejme vieme aj to, že viaceré nehnuteľnosti našej obce sú neobývané a ich vlastníci túto činnosť z rozličných dôvodov nemôžu vykonať. Samozrejme ani obec nezostane bokom a pracovníci menších obecných služieb budú tak isto pracovať na odstránení posypového materiálu. Do Veľkej noci obec objedná aj zametacie auto, ktoré by malo urobiť už finálnu úpravu miestnych komunikácií. Chcem však požiadať vodičov parkujúcich na miestnych komunikáciách, aby svoje autá počas prác

odparkovali mimo ulíc. Čo sa týka presného dňa, bude oznámený prostredníctvom miestneho rozhlasu. Verím, že tieto moje výzvy pochopíte a spoločnými silami dedinu skrášlime na patričnú úroveň.

Druhá téma je výstavba materskej školy v obci. S výstavbou materskej školy sa už zaobráme viac ako 3 roky, preto vás chcem podrobnejšie oboznámiť s danou realitou. V súčasnosti má obec vypracovanú projektovú dokumentáciu vrátane stavebného povolenia. Môžeme začať realizovať výberové konanie na dodávateľskú firmu, ale Ministerstvo školstva SR vypísalo výzvu na rozšírenie kapacít materských škôl. V predmetnej výzve sme sa chceli uchádzať o získanie finančných prostriedkov aj na našu stavbu. Cez pracovníkov MŠ SR nám bolo vysvetlené, že táto výzva je zameraná na

rozšírenie kapacít jestvujúcich MŠ resp. na prístavbu modulových budov. Poslanci OZ preto rozhodli, že o tento grant sa obec nebude uchádzať. Počas zisťovania uvedených skutočností sme sa dostali k informácii, že v priebehu roka 2015 (september) by mala byť vypísaná nová výzva prostredníctvom

eurofondov, ktorú chceme využiť. Samozrejme môže sa stať, že ani táto možnosť nevyjde a vtedy sa pokúsime postaviť MŠ na vlastné náklady tak, ako to bolo plánované. Týmto rozhodnutím síce obec stratí jeden rok, avšak v prípade úspešnosti získania finančných prostriedkov z eurofondov obec ušetrí 90 % financií, ktoré môže použiť pre iné potreby. Treba povedať, že v nasledujúcom období treba pracovať na získaní zriaďovateľskej listiny pre MŠ, čo obnáša množstvo administratívnej práce.

Tretou témou je téma prípra-

vy podujatia „Stretnutie rodákov obce Liptovská Štiavnica“. Podujatie sa uskutoční 4.7.2015. Nebudem zverejňovať celý priebeh podujatia, avšak chcem požiadať občanov o spoluprácu pri prípravách na tento deň. Podujatie tohto typu organizujeme prvýkrát. Jeho účelom by malo byť stretnutie našich spolurodákov so súčasníkmi žijúcich v obci. Obec nedisponuje zoznamom ľudí, ktorí sa v našej obci narodili, ani ich trvalými pobytmi, kde v súčasnosti žijú. Preto vás vyzývam, oslovte svojich blízkych (deti, bratov, sesternice a ďalších príbuzných), aby prišli v tento deň do Liptovskej Štiavnice. Ja osobne som sa na podobných podujatiach viackrát zúčastnil a poviem vám, že je neskutočne krásne stretnúť sa s priateľom, ktorého ste nevideli 20-30 rokov. Podrobnejšie informácie vrátane oficiálneho pozvania budú zverejnené prostredníctvom našej webovej stránky a na nástenkách obce.

K blížiacim sa veľkonočným sviatkom vám chcem popriať ich príjemné prežitie a do prichádzajúcich jarných dní hodne zdravia a slnečného počasia.

Sponzorom patrí poďakovanie

Dušan Lauko

V nádhernú, slnečnú nedeľu 1. februára 2015 sa v priestore za Lúčnym hríbom uskutočnil (po ročnej prestávke spôsobenej nepriazňou počasia) **10. ročník pretekov Gazdovských koní**. Gazdovia súťažili so svojimi koňmi zapriahnutými do drevených saní v dvoch disciplínach: Prvá, pozostávajúca z dvoch častí - preteky v rýchlosti a vytrvalosti koňa a preteky v ovládaní koňa a zručnosti kočiša, druhá s názvom Štiavnický silák (je osobitná - nepovinná disciplína. Tohto roku súťažilo 15 koní, ktorých priviezli deväti gazdovia...

To sú informácie, ktoré si stále máte možnosť prečítať na obecnej webovej stránke a zároveň pozrieť veľa fotografií (<http://aktuality.liptovskastiavnica.sk/kone2015>). A aj o samotných pretekoch už bolo napísané vo viacerých tlačovinách dost.

Prostredníctvom tohto článku sa chcem poďakovať všetkým organizátorom, či už boli miestni alebo cezpoľní. Uvádzam aj menný zoznam sponzorov podporujúcich túto akciu:

1. Poľnohospodárske družstvo Ludrová – generálny sponzor
2. Ing. Milan Moyš, Vodárenská spoločnosť, Ružomberok
3. Peter Slimák, starosta obce Ludrová
4. Grenstave, Ružomberok
5. Ing. Michal Slašťan, Mestské lesy, Ružomberok
6. PaedDr. Stanislav Bella, poslanec VÚC Žilina
7. MT Elektro Ján Tkáčik

Foto: J. Dírer

8. RILINE, Branislav Richtárik, Ružomberok
9. MUDr. Igor Čombor, PhD, primátor mesta Ružomberok
10. Ing. Pavol Hlaváč, poslanec OZ
11. Autodoprava Róbert Muscher, Ružomberok
12. DOMSTAV, Ružomberok
13. Kinekus, Ružomberok
14. Jozef Pochyba – Domino, Ružomberok
15. Peter Cigaňák, PRO PET, Ružomberok
16. Branislav Kajúch, Ludrová
17. František Moravčík, Ludrová
18. Igor Pudiš, INTER LES Ružomberok
19. Patrik Habo, Ružomberok
20. Dušan Lauko, starosta obce Liptovská Štiavnica
21. BEMATEX, Beata Lauková, Liptovská Štiavnica
22. Peter Uhrina, Ružomberok
23. Združenie Dotyk, Ružomberok
24. Ing. František Belko, Liptovská Štiavnica
25. Marián Janiga, Liptovská Štiavnica
26. MONDI SCP, Ružomberok
27. Jaroslav Staš, Liptovská Štiavnica
28. OZO, a. s., Liptovský Mikuláš
29. Baňa Ružomberok, Katarína Švošová
30. LIMIC, Michal Ondrejka, Liptovská Štiavnica
31. Wellness štúdio, Ružomberok
32. Caffé bar, Mgr. Lubomír Jančí
33. Ingrid Michalíková, Liptovská Štiavnica
34. Eva Ondrejková, Liptovská Štiavnica

Koniec sveta sa opäť nekonal

Dušan Dírer

Po relatívne miernej zime je tu opäť jar. Tá začala tento rok netradične, zatmením Slnka. A nie hocikakým, pretože nastalo presne v deň jarnej rovnodennosti (20. marca 2015) a supermesiaca!

Na internete sa objavovali rôzne špekulácie, že stret troch nebeských udalostí bude mať dopad na budúcnosť Zeme a ľudstva podobne, ako si kedysi mysleli staroveké kultúry. Vyznávači eschatológie, teda náuky o konci sveta, boli vo vytržení a vymýšľali rozličné scenáre o tom, čo

by sa všetko mohlo stať.

Nič z obáv sa neuskutočnilo, no bolo sa na čo dívať. U nás bolo Slnko zakryté po dobu dvoch hodín a 20 minút, vo fáze maxima (o 10:50:45) bolo Mesiacom zakryté na 62 percent.

Z a t m e n i e Slnka je pomerne ojedinelý prírodný úkaz. Naposledy sme ho

na Slovensku mohli vidieť 4. januára 2011 (na 72 percent), to nasledujúce bude 10. júna 2021, no Mesiac z neho zakryje

len štyri percentá. Výraznejšie zatmenia budú až 25. októbra 2022 a 12. augusta 2026

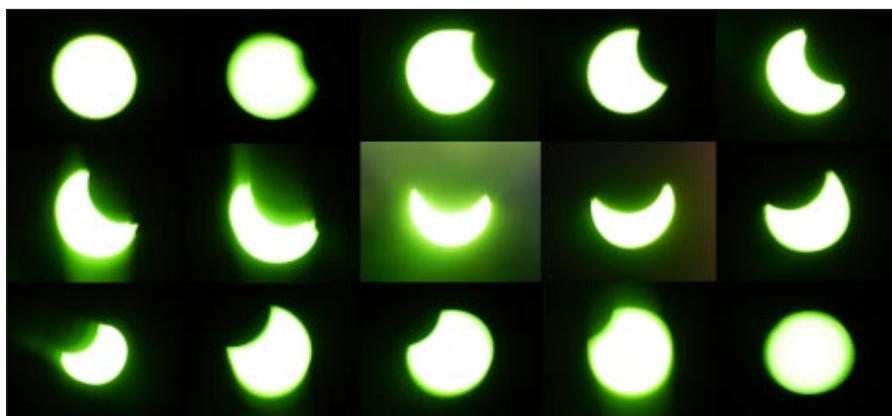

Foto: D. Dírer

Sviatky dvoch tvárí

Ladislav Slanica

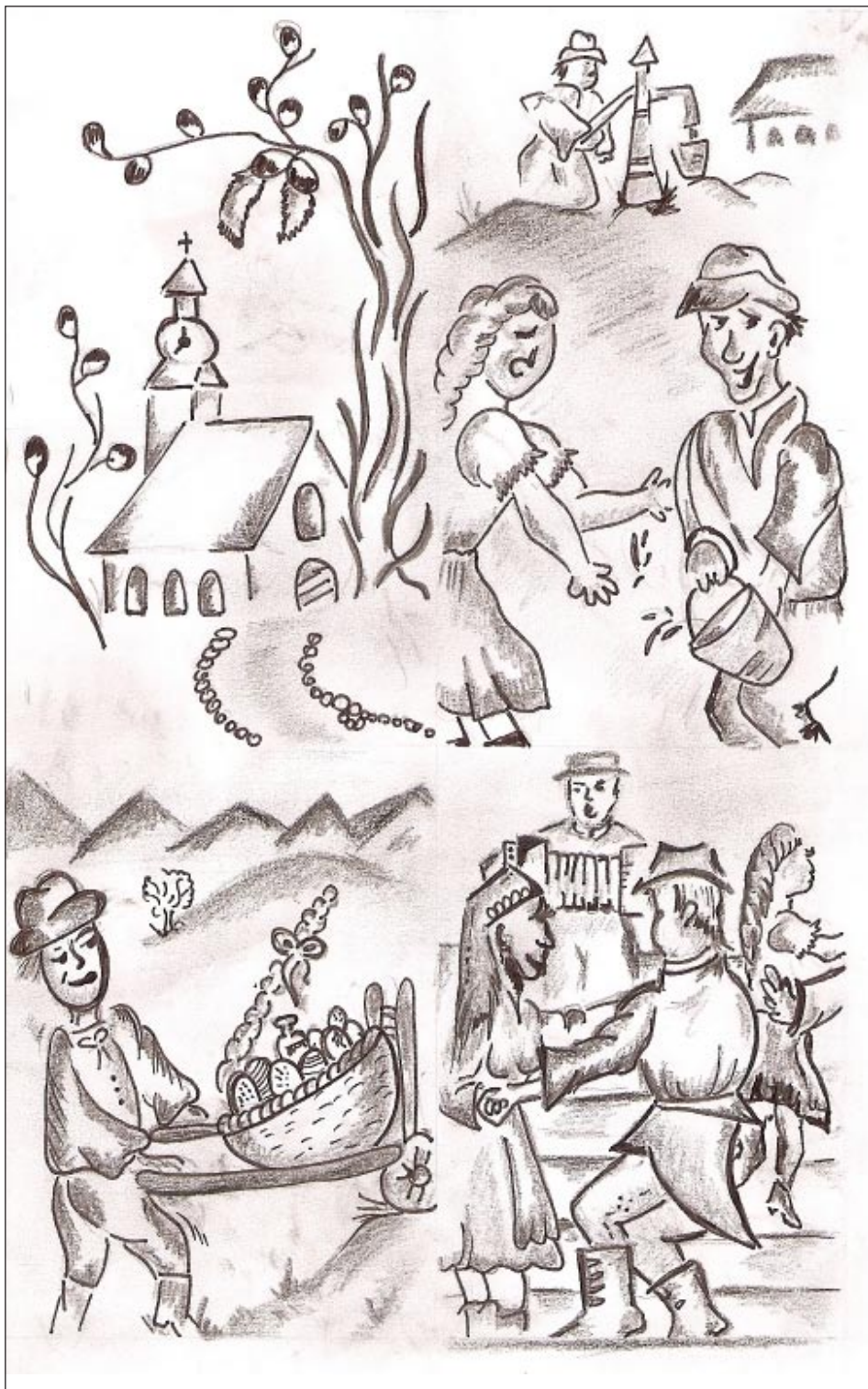
Vyznám sa hneď na začiatku, že spev nebol v mojom živote žiadnou doménou. Nikdy som sa s ním nepokúšal na seba upozorniť. Skôr naopak. Napriek tomu som ale na spev, na pesničky nezanevrel. To tvrdím preto, že keď sám seba kontrolujem, zisťujem, že väčšinou si pospevujem. Pospevujem si, len tak sám pre seba. A text? Ten obyčajne kopíruje duševný stav, tak ako v tej piesni. V našich mladých rokoch nezabudnuteľným tanečným šlágram bol „Mamky“, a rád by som aspoň kúsok z toho textu pripomenul: „Na svete rád každý spieva, či má radosť a či žiaľ, pieseň - šláger sa ozýva tu, i tu a odvsadial...“ Alebo tú ďalšiu: „... a pri tom speve ako pri práci, zavše aj na teba myslievam“. A tu je podstata toho dôvodu. V tých textoch je skoro vždy zašifrovaná myšlienka, ba skôr pohnútko si zaspomínať. Zaspomínať, čo všetko sa v našom živote zmenilo, čo napravilo, čo žiaľ a pokazilo. Čo všetko, tak ako spieval V. Matúška, odviaľ čas. Ten čas, ktorý každému z nás „tiká“ odviaľ i čas niekdajšej Veľkej Noci, na ktoré v súčasnom období je dôvod spomínať. Spomínať aj z toho kresťanského hľadiska, s pietou si pripomenúť umučenie, smrť i z mŕtvychvstanie nášho Pána, ale aj na to, čo sa už v tradíciách veľkonočných sviatkov zachovalo len ako folklór, aj to len v ojedinelých regiónoch. Bol to vlastne len veľkonočný pondelok. Kúpačka! Tá bývalá dnes už vari neexistuje. To všetko odviaľ ten čas a dnes sa už nestretáme s podobnou príhodou, ako vtedy keď sa aj u nás v Štiavnicach štedro kúpalo vodou. S jednou takou príhodou sa chcem s vami podeliť.

Partia vtedy už dospelákov, na vyšnom konci na mostíku, kde sa dnes začína ulica „Do parohu“ pozorovala čulý ruch na dedine, viedla poradu, čo a kde ďalej. Pristavil sa pri nás Štiavničan, ktorý niečo choval v rodičovskej usadlosti v Parohu. Žiadalo sa mu trochu oddychu, tak položil na zem vedro s pomyjami a zapojil sa do debaty.

Tu z hora prichádzala istá žienka, tak v stredných rokoch a scenár prepadu

bol na svete. Pochytil ten kýbeľ, pomyje vyliat do potoka a zároveň načrel vody. Žena postrehla jeho úmysel a dodnes neviem prečo, prečo sa dala utekať nie dole dedinou ale zahla do prvého dvora vpravo. To bol začiatok kabaretu. Dvor bol strmý, hrboľatý a žienka v tom zhodne i snahe uniknúť zakopla! Plesk dolu bruchom! Sukne vyleteli nad hlavu a

objavili partie, kde už nohy strácajú poctivé meno. Viete, v tých časoch sa spodné prádlo nosievalo pomenej, to údajne preto aby bolo lepšie vetranie. Náš kupač, ktorý gavaliersky aj s kýbľom vody, žienku preskočil, nič v tej rýchlosti nevidel, len prišiel o kýbeľ pomyjí. Aj také boli zážitky veľkej noci, ktoré už odviaľ ten čas. ■

Rozprávkové bytosti sa zabávali

Michaela Kačaljaková

Fašiangové obdobie je charakteristické množstvom plesov a karnevalov. Hlavnou myšlienkou karnevalov a celých fašiangov je aj radosť z končiacej sa zimy a pomaly prichádzajúcej jari. A tak ako predchádzajúce roky, aj tento rok sa deti z našej základnej školy mohli zabaviť a zašantiť si na tradičnom karnevale.

Slávnostne vyzdobená telocvičňa sa premenila na tanečný parket s rôznymi rozprávkovými bytosťami. Predstavilo sa množstvo krásnych masiek od tanečníčiek cez rôzne zvieratká až po malých šaškov, kovbojov, čertíkov a iných. So slovom karneval sa neodmysliteľne spája slovo farebný, a naozaj, masky detí boli farebné, originálne, nápadité a tvorili príjemnú atmosféru školského podujatia. Bolo čo obdivovať.

: chc'n'UfW#j i 'y_c'm

Karneval uvádzala pani učiteľka Katarína Pastuchová. Privítala pani riaditeľku a „zamaskované“ pani učiteľky – Včielku Maju, Obelixa a Pekelníčku. A potom už nasledovala promenádna prehliadka všetkých prítomných masiek. K príjemnej karnevalovej nálade nechýbala dobrá hudba s pesným programom. Pani učiteľky pripravili

pre deti súťažné disciplíny ako napríklad tanec s balónom, s kockou a nemohol chýbať ani obľúbený stoličkový tanec. Deti sa výborne zabávali a tancovali spolu s pani učiteľkami. Súčasťou programu bolo aj žrebovanie tomboly. A v nej mohli deti vyhrať zaujímavé ceny – písacie potreby, hračky, pastelky..., ale najväčší záujem bol, samozrejme,

o hlavnú cenu, tortu v tvare medvedíka. Nakoniec sa z hlavnej ceny tešila Tamarka Jančiová z 3.A.

Vštepovať vzťah k tradíciám, a pri tom sa dobre zabaviť. To bolo hlavným cieľom školského karnevalu, ktorý priniesol deťom veľa radosť, úsmevu a dobrej nálady. Celé podujatie dopadlo na výbornú, masky boli krásne, hudba príjemná a tanečníci skvelí. Nakoniec boli všetci spokojní, ako sa spolu zabavili. Už teraz sa tešíme na karneval o ďalší rok.

Súťaž v oblasti umeleckého prednesu

Katarína Pastuchová

Aj v tomto školskom roku vyhlasovateľ Liptovské kultúrne stredisko v Liptovskom Mikuláši spolu so Žilinským samosprávnym krajom zorganizovali už 61. ročník detskej súťaže v umeleckom prednese poézie a prózy HVIEZDOSLAVOV KUBÍN.

Jedná sa o najstaršiu a najprestížnejšiu súťaž v oblasti umeleckého prednesu a divadiel poézie s jasnou koncepciou. Recitátori svojim repertoárom a prostredníctvom interpretácie zoznamujú širokú verejnosť s literatúrou, vedú záujemcov k hlbšiemu poznávaniu literárnych hodnôt. Jednotlivé súťaže prehlbujú tvorivosť, kultivujú jazyk, reč, pestujú vzťah k slovu ako kultúrnej a umeleckej hodnote.

Keďže súťaž je viacstupňová, aj naši žiaci zo Základnej školy v Liptovskej Štiavnickej musia prechádzať najprv triednym kolom, z ktorého vstúpia postupujúci do školského kola. V ňom je súťažiaci povinný prednášať text naspamäť v predpísanom časovom limite. A či sa im v tomto roku darilo? O tom svedčí množstvo udelených diplomov a zaujímavých cien. Akých? Nuž samozrejme v podobe knihy.

: Uj]Ub[cj f' a Uj_Uf'm

?fygVU. 'C [U'DfY_cdcj z

Kto je Správny chlapec / Správne dievča?

Jana Kohútová

Výchova k manželstvu a rodičovstvu je prierezovou témou vo výchovno-vzdelávacom procese už na I. stupni ZŠ. Ak si kladiete otázku, či to azda nie je priskoro a o čom to je, tak tu je moje vysvetlenie. Jej obsahom sú témy:

- J Výchova v rodine
- J Zásady zdravého života
- J Negatívne dôsledky fajčenia, alkoholu a ďalších drog na zdravie a správanie človeka
- J Rovnoprávnosť pohlaví
- J Vznik a vývoj ľudského jedinca
- J Zmeny v organizme dieťaťa v období puberty

Témy sú zapracované do jednotlivých predmetov (najmä prírodoveda, etická a literárna výchova), sú súčasťou triednic-

: chc'n'UFW#j i 'y_c'm

kých hodín, tiež sa prezentujú formou projektov, kvízov a súťaží. Sú sprístupňované primerane k rozumovej a emocionálnej úrovni detí.

Naposledy sme sa s deťmi zabavili a čo-to o sebe aj dozvedeli **na súťaži Správny chlapec, správne dievča**. Chceli sme poukázať na rovnocennosť oboch pohlaví a ich špecifickosť. V prvej časti si porovnávala svoje zručnosti a

časti už súťažili jednotlivci za seba. Odpovedali na vedomostné otázky, predviedli aj svoje fyzické schopnosti pri prekonávaní

: chc'n'UFW#j i 'y_c'm

prípravených prekážok. O víťazoch rozhodla najmä posledná disciplína, kde hlasy svojim favoritom prideliovali diváci. V nej sa dievčatá mali predviesť po "móle" ako modelky s typickou chôdzou aj pózami, chlapci napodobňovali vypracovaných kulturistov. O vtipné momenty nebola núdza. A tu sú výsledky: super chlapcom sa stal Oliver Hollý a super dievčaťom Sofia Stašová. Pochvalu si však zaslúžia všetci súťažiaci. Takouto zábavnou formou sa nám snáď podarilo prispieť svojim dielikom do zložitého puzzle zdravej osobnosti dieťaťa: rozvíjať pozitívne sebavedomie, formovať sociálne zručnosti, viesť k tolerancii a zdôrazňovať význam kamarátstva a priateľstva. ■

Netreba sa nudit' doma

Renáta Cagalincová

Keď sa naše deti dostanú do veku škôlkarov alebo školákov, prichádza aj čas prvých záujmových krúžkov. Tanečný, hudobný, spevácky, výtvarný, športový či zdravotnícky a mnoho iných krúžkov lákajú naše deti. Samozrejme, prihlá-

dobré vnucovať svoje predstavy deťom.

Ak im totiž vyberiete krúžok, o ktorý nejavia ani najmenší záujem, alebo naň budú chodiť len preto, že vám chcú urobiť radosť, bude to vaše deti oberať o energiu a nebudú mať z takéhoto krúžku radosť. Predstavte

rania – sú totiž krúžky, kde sa dieťa musí neustále vzdelávať a zdokonaľovať – jazykový či hudobný, a takéto krúžky si vyžadujú aj viac energie a času na prípravu. Ďalším kritériom pre zvolenie počtu krúžkov je aj časové hladisko – ako často daný krúžok treba navštevovať, ako ďaleko treba dochádzať.

Je ideálne, ak je krúžok pre dieťa zábavou, ak sa naň teší, má tam aj svojich kamarátov. Krúžok by mal byť pre dieťa relaxom. A taký relax zažívajú i žiaci, ktorí navštevujú v štiavnickej škole každý pondelok a utorok Vševedka. Vševed je ten, kto všetko vie a tak spoločne hľadáme odpovede na otázky: Prečo je v mikrovlnke teplo? Prečo srd-

ce bije? Prečo vietor fúka a kde je, keď nefúka? Prečo človek snívá? a ďalšie iné. Spoločne zisťujeme ako sa vyrábajú veci dennej potreby, lúštíme hlavolamy a hádanky, hráme sa spoločenské hry, chodíme na tvorivé dielne do mesta a stávame sa remeselníkmi, spoznáваме prírodu v okolí obce, robíme malé pokusy a sledujeme všetko malé pod mikroskopom, zjazdeme i k počítačom, kde vyhľadávame a spracovávame následné informácie. Tento školský rok nás je devätnásť a sme super partia od prvákov po tretiaikov. Veľa sme už toho zažili a veľa nás ešte čaká. My síce nešermujeme a nemáme ani hrnčiarcky kruh, ale je nám spolu fajn. ■

: chc'n'UFVW#i 'y_c'm

siť ich na všetky možné krúžky nie je správne, ale ako vybrať ten pravý?

Neraz rodičia túžia, aby ich deti navštevovali určitý krúžok (napríklad výtvarný), pretože oni sami majú k danej oblasti blízko alebo sa jej celý život venujú. Je to v poriadku, pokiaľ aj samotné dieťa má pre vybranú oblasť cit a zaujíma sa o ňu. No ak je to len túžba rodičov a dieťa ich nadšenie nezdieľa, mali by si rodičia uvedomiť, že nie je

si, ako by ste sa cítili vy, ak by vám niekto nariadil pracovať v zdravotníctve, keď vy túžite po kariére právnik. Jednoducho, naše deti tu nie sú preto, aby plnili naše sny a predstavy, ony majú totiž svoje vlastné záujmy a my by sme to mali rešpektovať. A, mimochodom, vedeli ste, že aj krúžky podliehajú móde? Tento rok je inšerm a keramika.

Vhodný výber krúžkov závisí tiež od ich konkrétneho zame-

: chc'n'UFVW#i 'y_c'm

Počúvať druhých – počúvať sám seba

Edita Haluzová

V súčasnosti sa často stretávame s názormi rôznych múdrych ľudí – „mysliteľov“, ktorí nám pomáhajú svojimi myšlienkami a skúsenosťami nájsť si cestu k lepšiemu, zdravšiemu životu.

Vždy keď mám chvíľu času tak čítam. Čítam rôzne odborné články so zdravotníckou tematikou, ale aj také, kde sa autor

zamýšľa nad skvalitnením nášho osobnostného „ja“. Hovorí sa, že kto nemá rád seba, nemá rád iných ľudí...Veľa som nad týmto výrokem uvažovala, lebo boli obdobia, keď som sa doslova nemala rada a vinila som sa z vecí, ktoré boli mimo mňa, ktoré som nemohla ovplyvniť a to mi spôsobovalo občas depresívne stavy. Keď som sa nad tým začala poriad-

ne zamýšľať, zistila som, že je to totálna hlúposť. Ako môže mať človek rád sám seba, keď mu vôbec nezáleží na iných, keď sa uzaviera do seba a pestuje svoju sebaľútosť. Je nutné s tým skončiť, vyjsť medzi ľudí, pozeráť sa okolo seba a počúvať ostatných. Veď umenie počúvať je oveľa ťažšie ako umenie hovoriť.

Koľko ľudí je medzi nami

s rôznym telesným postihnutím. Aj napriek postihnutiu sa dokážu tešiť zo života a rozdávať pozitívnu energiu všetkým okolo seba, pravda, ak sú ju ochotní prijímať. Zdraví ľudia sa naučili byť so všetkým nespokojní, všade hľadať prekážky a ľutovať sa. A pritom majú zdravé ruky aj nohy a nie

Medzinárodné a svetové dni

Katarína Kačalková

Jedným z najznámejších medzinárodných dní je určite 8. marec – Medzinárodný deň žien. Veľmi populárnym je aj 1. jún – Medzinárodný deň detí. Po roku 1989 sme si veľmi rýchlo osvojili a našli cestu k dovtedy ignorovanému sviatku Dňa matiek na druhú májovú nedeľu.

Spomenúť môžeme ešte veľa medzinárodných a svetových dní, ktoré svojim obsahom prezentujú a ponúkajú nám – súčasníkom zamyslenie alebo pripomenutie určitej histórie, udalostí, ktoré by nemali upadnúť do zabudnutia a zaslúžia si rok čo rok venovať im našu pozornosť. Napríklad: 1. január – Svetový deň mieru, 28. marec – Deň učiteľov, 2. apríl – Medzinárodný deň detskej knihy, 7. apríl – Svetový deň zdravia, 8. máj – Svetový deň Červeného kríža, 15. máj – Svetový deň rodiny, 14. jún – Svetový deň darcov krvi, 17. november – Medzinárodný deň študentstva a mnohé ďalšie. Už samotné názvy týchto dní v sebe nesú posolstvo a aj keď nepo-

známe históriu vyhlásenia určitého dňa, akosi podvedome vieme priradiť k tomuto dňu činnosti a aktivity ľudí, ktoré svojim významom ďaleko presahujú jednotlivca, jeho okolie, obec či mesto aj domovský štát a svojou nadčasovosťou a univerzálnosťou patria do povedomia tohto sveta. Veď to je podstatným zmyslom medzinárodného, svetového či európskeho dňa, že chce niečo pripomenúť, upriamiť pozornosť na niečo, čo je toho hodné, čo si zaslúži naše aktivity a úsilie, keď sa napríklad na Deň narcisov zapájame do pouličnej zbierky na pomoc chorým na rakovinu...

V kalendári slovenských dní sa však dočítame aj o takých medzinárodných či európskych dňoch, ktoré vyvolajú úsmev na tvári (popríklad zdesenie!). Viete napríklad, že 24. január je Dňom komplimentov? Iniciovali ho dve Američanky, aby vraj v tento deň každý vyjadril inému aspoň 5 komplimentov! Alebo 9. marec – predstavte si – je Deň paniky! Doteraz sa mi nepodarilo zistiť, kto stojí za vyhlásením tohto dňa a čo mal touto aktivitou

v úmysle. Poďme ďalej: 20. marec vyhlásila OSN za Deň šťastia – a to na základe iniciatívy Bhutánu (himalájskeho kráľovstva), v ktorom sa meria prosperita ukazovateľom hrubého národného šťastia. Dokonca aj rezolúcia OSN vyzýva štáty, aby tento deň „primerane oslavovali“! Ale to nie je všetko! Taký 1. jún je Dňom za správne rozhodnutie! Jeho história siaha vraj až do čias Júliusa Caesara, ktorý si hodil mincu vždy, keď potreboval zistiť správne rozhodnutie. Alebo 8. júl – to je Deň videohier! Vraj slúži na oslavu populárnych videohier, ktoré zmenili život celej generácii. Čo na to, že sa rodičia úporne snažia odtrhnúť deti od počítačových videohier a ukázať im iné zmysluplné aktivity?! Načo to, keď videohry majú svoj Deň? 10. august je vyhlásený za Záhaľčivý deň a 11. november je Svetovým dňom použiteľnosti...no hádam sa zdržím komentára...

Aj vy sa nemôžete ubrániť pocitu, že o nejaký čas tu budeme mať vyhlásený Deň vyhrabaných dier v záhrade...? ■

Počúvať druhých – počúvať sám seba

Pokračovanie zo str. 8

sú odkázaní na cudziu pomoc. V januári t.r. usporiadal Zväz telesne postihnutých detí Ružičky preteky vozičkárov na parkovisku pred Papiernikom. Bolo chladné, veterné počasie, ale zúčastneným deťom to vôbec nevadilo. Veselo sa pretekali, ktorý bude prvý v cieľi. Že to vôbec nie je ľahká záležitosť sme si vyskúšali i my, nevozičkári. Manipulovať s ťažkým vozíkom, vyberať zákruty a vyhýbať sa prekážkam, to chce poriadnu zručnosť. Po pretekoch ich čakal horúci čaj a chlebičky v ich klubovni v Papierniku, o ktorú po novom roku prišli. Rozhodnutie zhora, že 17 postihnutých detí a ich rodičov stratí možnosť stretávania sa, vymieňať si skúsenosti a tešiť sa na hodiny v tvorivých dielnach. No ale biznis je biznis a pár postihnutých detí je len zbytočná prí-

ťaž, tak nech sa starajú.... Pri takýchto rozhodnutiach si tí mocní neuvedomujú, že každý človek má právo na plnohodnotný, zmysluplný život a keď si ho človek nie je schopný sám vytvoriť, existuje niečo ako sociálne cítenie.

V mesiaci marci a apríli sa konajú výročné členské schôdze telesne postihnutých a aj členov Jednoty dôchodcov. Ružičky hľadajú priestory aj na to, aby mohli svoju schôdzu uskutočniť a zbilancovať rok 2014, či pripraviť si aktivity na tento rok. Avšak všade kde nie je bezbariérový prístup je to pre nich nepredstaviteľný problém. Stretávať sa sú ochotní aj dospelí telesne postihnutí aj keď pre nich nie je vždy ľahké niekde sa dopraviť, niekde sa dostať. Aj napriek tomu sa chcú spolu stretávať, vymieňať si skúsenosti, počúvať.

A takto som sa dostala k nad-

pisu mojej dnešnej témy. Treba počúvať iných a počúvať hlas svojho vnútra. Ono mi hovorí, je toto zdravá láska k sebe, alebo je to len sebeckosť? Som spokojný, spokojná sám, sama so sebou? Netrápia ma iba kilá navyše, veľké uši, krivý nos, lebo v konečnom dôsledku sú takéto myšlienky nepodstatné. Podstatné je aby človek žil vo vnútornej rovnováhe v jednote so svojou dušou a prijímal seba rovnako ako svoje okolie a nezaťažoval svoju myseľ banálnymi konfliktami. Zaujímať sa o život okolo seba a intenzívne prežívať čas, ktorý dostal na jeho prežitie. V dnešnej uponáhľanej dobe je obľúbená veta: "Nič nestíham, na nič nemám čas!" Áno, pokiaľ sme si svoju metú nastavili príliš vysoko, je obtiažne ju preskočiť. Ale ak berieme svoj život s empatiou, musíme sa naučiť počúvať svoje vnútro, vycítiť

svoje potreby a to čo je ešte únosné a čo ma môže prevalcovať.. Zamyslime sa nad tým, či je nevyhnutné mať vždy perfektne uprataný byt a dokonalý make-up, alebo dáme pár hodín prednosť našim blízkym – deťom, rodičom, manželovi, manželke. Blížia sa veľkonočné sviatky, štyri dni voľna! Ľudia budú opäť bezhlavo nakupovať a upratovať, aby bolo na sviatky všetko tip top. Veď po týždňoch pôstu musí byť stôl plný dobrôt. Alebo nemusí? Ak bude pekné počasie, možno by ho bolo dobré využiť na spoločné prechádzky v prebúdajúcej sa prírode. Alebo len tak, sedieť doma, vypnúť telku, zhovárať sa, počúvať, zahrať si spoločenskú hru...

V každom prípade nech budete robiť čokoľvek, prajem vám príjemnú sviatočnú pohodu a nezabudnite počúvať... ■

Osemsmerovka (zostavil Dušan Dírer)

V dnešnej osemsmerovke sa nachádza koniec výroku Johna Steinbecka: „Zo všetkých tvorov len človek ...“ (57 písmen)

ANALFABET, ASTRONAUT, ATLÉTI, BABYLON, BARANY, BARETKA, BODLIAKY, BOMBÓNY, BREČTAN, BREZA, BYSTRICAN, ČAPICA, ČREPY, GILOTÍNA, HUMNO, HYBRID, IKEBANA, KABELKA, KARTOTÉKA, KATALYZÁTOR, KOBEREC, KOHÚT, KOLESO, KOLOBEŽKA, KOMEDIANTI, KOSTARIKA, KOSTOLNÍK, KRYSA, KVETINÁRSTVO, LAUREÁTI, LUSTER, MAJER, MINARET, MONOLIT, NARIADENIE, OBČAN, OBLAKY, OBRAZ, ODRODA, PREDAVACKA, PRÍSTREŠOK, ROBOTIKA, ROMANTIK, SILA, SLANINA, SLEČNA, STIERAČ, STRIEBRO, SÝKORKA, TALIZMAN, TIEN, TRETINA, TRUHLÍK, VEDIERKO, ZBIERKA

Riešenia osemsmerovky odovzdávajú v kancelárii obecného úradu. Dvoch vylosovaných riešiteľov odmeníme sumou 5 €.

ŠTIAVNICKÉ TO I TO

Evidované na MK SR pod ev. č. EV 3111/09 (ISSN 1338-9343)

Šéfredaktor a DTP: RNDr. Dušan Dírer. Redakčná rada: Mgr. Katarína Kačalková, Dušan Lauko.

Vydáva obec Liptovská Štiavnica jedenkrát štvrtročne. Adresa: Obecný úrad Liptovská Štiavnica, Hlavná 39/53, IČO 00 315 427,

web: <http://toito.liptovskastiavnica.sk>

Akékoľvek rozmnožovanie textu, fotografií, grafiky vrátane údajov v elektronickej podobe len s predchádzajúcim písomným súhlasom vydavateľa.

Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu a uverejnenie článkov. Uzavierka príspevkov nasledujúceho čísla: 12. 6. 2015.